

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

Правові горизонти

Legal horizons

ВИПУСК 19 (32)

Суми – 2019

DOI: <http://www.doi.org/10.21272/legalhorizons.2019.i19.p59>

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У СФЕРІ ЗАСТОСУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКИХ САНКЦІЙ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

*Колеснікова Марія Вікторівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
старший викладач кафедри адміністративного,
господарського права та фінансово-економічної безпеки,
Навчально-науковий інститут права,
Сумський державний університет*

*Скорик Анна Дмитрівна,
Навчально-науковий інститут права,
Сумського державного університету*

У статті досліджено правову природу адміністративно-господарських санкцій, з'ясовано поняття адміністративно-господарських санкцій, визначено їх види, охарактеризовано історичний аспект виникнення концепції адміністративно-господарських санкцій, проаналізовано різні підходи до розуміння юридичної сутності адміністративно-господарських санкцій, здійснено порівняльний аналіз адміністративно-господарських та адміністративних санкцій, акцентовано увагу на строках застосування адміністративно-господарських санкцій, проаналізовано судову практику з питань строків застосування адміністративно-господарських санкцій. У статті запропоновано для адміністративно-господарських санкцій організаційного характеру залишити строки застосування таких санкцій, встановлені ч. 1 ст. 250 Господарського кодексу України, а для адміністративно-господарських санкцій майнового характеру передбачити у ч. 2 цієї статті збільшений вдвічі строк їх застосування. У роботі узагальнено проблемні питання, що виникають під час застосування адміністративно-господарських санкцій, серед яких виділено невизначеність місця адміністративно-господарських санкцій в системі юридичної відповідальності, відсутність єдиного підходу до з'ясування галузевої приналежності санкцій, неоднозначне тлумачення строків застосування адміністративно-господарських санкцій, відсутність чіткого нормативного регулювання строків застосування адміністративно-господарських санкцій. У науковій роботі запропоновано адміністративно-господарські санкції віднести до господарських санкцій, доповнити положення Господарського кодексу України нормою про адміністративно-господарські санкції, не розмежовуючи господарські санкції в цілому. Авторами наголошено на нерозповсюдженні норм щодо строків застосування санкцій на штрафні санкції, розмір і порядок стягнення яких визначені Податковим кодексом України, Законами України «Про валюту і валютні операції», «Про банки і банківську діяльність» та іншими законами, контроль за дотриманням яких покладено на органи доходів і зборів.

Ключові слова: господарські правовідносини, господарсько-правова відповідальність, господарські санкції, адміністративно-господарські санкції, Господарський кодекс України.

Kolesnikova M. V., Skoryk A.D., Problematic issues that arise in the sphere of application administrative and economic sanctions and ways of their solution. The present article deals with the study of legal nature of administrative and economic sanctions, the concept of administrative and economic sanctions has been found out, their species has been identified, the historical aspect of the

emergence of the concept of administrative and economic sanctions has been characterized, different approaches to understanding the legal nature of administrative and economic sanctions has been analyzed, comparative analysis of administrative and economic sanctions has been done. Authors' attention has been drawn to the terms of application of administrative and economic sanctions, case law on the terms of application of administrative and economic sanctions has been analyzed. It has been suggested to leave the application period sanctions of organizational nature established in the Part 1 Art. 250 of Commercial Code of Ukraine and for sanctions of property nature to provide for twice the duration of their application in the article. Problematic issues that arise in the sphere of application administrative and economic sanctions has been generalized at this work. Among problematic issues it has been highlighted uncertainty about the place of administrative and economic sanctions in the system of legal responsibility, lack of a unified approach to finding out the branch of sanctions, ambiguous interpretation of the terms of application of administrative and economic sanctions, lack of clear regulatory regulation of the terms of application administrative and economic sanctions. It has been suggested to attribute administrative and economic sanctions to economic sanctions, to supplement the provisions of the Economic Code of Ukraine with the rule on administrative and economic sanctions, without delimiting economic sanctions as a whole. It has been emphasized by the authors of the article for non-proliferation of norms on the terms of application of sanctions on penalties, the amount and procedure of recovery of which are determined by the Tax Code of Ukraine, Laws of Ukraine «On Currency and Currency Transactions», «On Banks and Banking» and other laws, the control of compliance with which is vested in the bodies of income and fees.

Key words: economic relations, economic and legal responsibility, economic sanctions, administrative and economic sanctions, Economic Code of Ukraine.

Постановка проблеми. Адміністративно-господарські санкції є важливим інститутом господарського права, що виконує провідні функції для забезпечення правового порядку під час здійснення підприємницької діяльності. Даний інститут дисциплінує суб'єктів господарювання, забезпечує порядок усунення негативних наслідків неправомірних дій, а також забезпечує баланс між державними та економічними інтересами суспільства.

Враховуючи те, що у правовій доктрині точаться дискусії щодо місця санкцій у системі юридичної відповідальності та їх галузевої приналежності, з'ясування даного питання є важливим. Юридична практика безпосередньо ґрунтується на теорії, а від так, ті фундаментальні положення, що вироблені правовою доктриною, стають основою для їх практичного застосування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження багатьох вітчизняних вчених, зокрема, О. П. Віхрова, І. С. Войтенко, Е. Демського, І. М. Дмитрука, Н. В. Добрянської, З. Ф. Таткової, В. С. Щербини та інших суттєво збагатили юридичну науку і практику, але дискусії стосовно правової природи адміністративно-господарських санкцій та сфери їх застосування не припиняються.

Метою цієї статті є аналіз проблемних питань, що виникають під час застосування адміністративно-господарських санкцій та шляхів їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Характерний вплив держави на економічні, соціальні, політичні процеси здійснюється шляхом імперативного правового регулювання. На сьогодні жодна із сфер суспільної діяльності не обходиться без використання будь-якого виду санкцій. Поняття санкцій тісно пов'язане з юридичною відповідальністю, яка у господарській діяльності займає важливе місце, забезпечує виконання зобов'язання, дотримання законності, правопорядку. Це застосування до правопорушника встановлених законом або договором санкцій, внаслідок чого він зазнає майнових втрат. У свою чергу, господарсько-правова санкція становить собою визначену, безпосередньо законом або договором, міру відповідальності правопорушника – граничну величину майнового впливу на його діяльність, що може застосувати до нього кредитор або відповідний орган (наприклад, господарський суд) [1, с. 873].

Концепція адміністративно-господарських санкцій зародилася ще в радянський період, що зумовлювалося пошуком заходів відповідальності, які можуть застосовуватися до суб'єктів господарювання, але виходять за межі традиційних цивільно-правових санкцій та адміністративно-правових стягнень, передбачених, відповідно, Цивільним кодексом та Кодексом про адміністративні правопорушення [2, с. 89].

Відповідно до частини 2 статті 217 Господарського кодексу України (далі – ГК України) [3] у сфері господарювання застосовуються такі види господарських санкцій: відшкодування збитків, штрафні санкції, оперативно-господарські санкції. Частина 3 вказаної статті встановлює, що крім зазначених у частині другій цієї статті господарських санкцій, до суб'єктів господарювання за порушення ними правил здійснення господарської діяльності застосовуються адміністративно-господарські санкції.

Виходячи із зазначеного, можна зробити висновок, що ГК України чітко розмежовує господарські та адміністративно-господарські санкції.

Із контексту статті 238 ГК України випливає, що адміністративно-господарські санкції – це заходи організаційно-правового або майнового характеру, спрямовані на припинення правопорушення суб'єкта господарювання та ліквідацію його наслідків. Такі заходи застосовуються за порушення встановлених законодавчими актами правил здійснення господарської діяльності до суб'єктів господарювання уповноваженими органами державної влади або органами місцевого самоврядування.

На нашу думку, поняття адміністративно-господарських санкцій потрібно визначити як вид господарських санкцій, що передбачають ряд організаційних та майнових заходів, спрямованих на усунення негативних наслідків, що потягло за собою правопорушення у господарській сфері та покарання винних у незаконних діях суб'єктів господарювання.

О. П. Віхров стверджує про доцільність поділу адміністративно-господарських санкцій за їх характером на організаційні (організаційно-правові), в яких явно превалює організаційний елемент та майнові, з перевагою майнового елемента [4, с. 344].

Такий підхід застосовують і інші науковці, які поділяють санкції на господарсько-організаційні та адміністративно-майнові, беручи за основу критерій характеру спрямування.

За суб'єктом застосування адміністративно-господарські санкції доцільно поділити на два види: адміністративно-господарські санкції, що застосовуються органами державної влади; адміністративно-господарські санкції, що застосовуються органами місцевого самоврядування.

За нормативно-правовим актом, що регулює види та порядок застосування санкцій слід виокремити адміністративно-господарські санкції, визначені ГК України та адміністративно-

господарські санкції, визначені іншими (спеціальними) нормативно-правовими актами (законами, підзаконними актами тощо).

До основних ознак адміністративно-господарських санкцій віднесемо наступні:

Застосовуються за порушення норм законодавства у сфері господарської діяльності, а не за порушення договірних зобов'язань;

Застосовуються органами державної влади та місцевого самоврядування, а не контрагентами за господарським договором;

Застосовуються лише до суб'єктів господарювання;

Застосовуються з метою припинення вчиненого порушення та ліквідації його наслідків;

Застосовуються в адміністративному порядку;

Вважаються заходами організаційно-правового або майнового характеру;

Строки їх застосування передбачені ГК України та іншими законами;

Мають публічний характер;

Характеризуються наявністю встановлених законом (зокрема статтею 249 ГК України) гарантій прав суб'єктів господарювання у разі застосування до них адміністративно-господарських санкцій (право оскарження до суду рішення будь-якого органу державної влади або органу місцевого самоврядування щодо застосування цих санкцій, право на відшкодування збитків, завданих у зв'язку з неправомірним їх застосуванням).

Чинним законодавством України передбачена велика кількість адміністративно-господарських санкцій. При цьому різноманітні види таких санкцій передбачені різними нормативними актами, як загальними, так і спеціальними, в тому числі, підзаконними. На нашу думку, така ситуація обумовлена об'єктивними потребами у детальному правовому регулюванні видів та порядку реалізації санкцій, адже господарські правовідносини є дуже численною групою правових відносин і процедура ведення бізнесу суб'єктами господарювання потребує всебічного, конструктивного та зваженого нормативного урегулювання. Тому і спектр нормативних документів, що, зокрема, встановлюють адміністративно-господарські санкції є досить широким. На наше переконання, це не слід вважати недоліком у зв'язку з тим, що в одному нормативному акті було б складно вмістити всі адміністративно-господарські санкції та порядок їх застосування.

У науковій доктрині спостерігаються дискусії щодо правової природи адміністративно-господарських санкцій, а саме, щодо місця в системі юридичної відповідальності та їх галузевої приналежності.

Так, існує два підходи до розуміння правової природи цих санкцій: відповідно до першого – адміністративно-господарські санкції є господарськими за своєю юридичною сутністю та вважаються формою господарської відповідальності. Згідно іншого підходу такі санкції є адміністративними та являють собою заходи впливу, що встановлюються в рамках адміністративної відповідальності.

Н. В. Добрянська підкреслює, що адміністративно-господарські санкції за своїми матеріальними і процесуальними властивостями мають загальні риси з адміністративною відповідальністю. Логічна структура норм адміністративно-господарських санкцій допускає наявність гіпотези, диспозиції і санкції, які за змістом тотожні адміністративно-деліктним нормам з їх імперативним, державно-владним характером [7, с. 106].

Адміністративно-господарські санкції, як і адміністративна відповідальність, не мають компенсаційного характеру, не відновлюють початкового майнового стану, їх стягнення здійснюються не на користь іншої сторони або особи господарсько-правових відносин, а зараховуються, як і адміністративні штрафи, повністю або частково до державного бюджету і частково до цільових позабюджетних фондів.

Ухвала (рішення) у справі про порушення у сфері економіки і накладення стягнення у вигляді адміністративно-господарських санкцій по сенсу і порядку оголошення подібна до ухвали у справі про адміністративні правопорушення. Порядок оскарження адміністративно-господарських санкцій (хоча ГК України він і не визначений) у справі про порушення у сфері економіки, за деякими виключеннями, майже такий же, як і порядок оскарження ухвали у справі про адміністративне правопорушення [8, с. 292].

Н. Ю. Кантор відзначає, що з одного боку, приналежність відносин щодо застосування адміністративно-господарських санкцій до адміністративно-правових не підлягає сумніву, позаяк публічно-правовий характер процедур застосування цих санкцій зумовлений публічним інтересом, а саме потребою захисту економічних інтересів держави. А з іншого боку, можна говорити й про наявність законного інтересу у суб'єктів господарювання щодо стабільності господарського правопорядку, без чого очікувати позитивних господарських результатів неможливо [2, с. 90].

С. Ю. Ігнатенко вважає, що аргументом на користь належності адміністративно-господарських санкцій до адміністративних є те, що у п. 22 ч. 1 ст. 92 Конституції

України встановлено: виключно законами України визначаються засади цивільно-правової відповідальності; діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них. У переліку видів юридичної відповідальності господарської відповідальності немає. Тому адміністративно-господарські санкції слід розглядати як такі, що є за своєю правовою природою адміністративними санкціями, які застосовуються за правопорушення у сфері господарювання [9].

На нашу думку, це твердження не є виправданим, адже той факт, що у положеннях Основного Закону не виділено господарської відповідальності як виду юридичної відповідальності є прогалиною законодавства та потребує удосконалення в частині доповнення норми про наявність господарської відповідальності. Реалії сьогодення свідчать про те, що господарська відповідальність вже давно сформована як повноцінний, комплексний вид юридичної відповідальності. Виокремлення її в окремий вид відповідальності зумовлено об'єктивними потребами в регулюванні господарських правовідносин.

Окрема глава ГК України присвячена питанню господарської відповідальності (глава 24). Стаття 216 ГК України передбачає, що учасники господарських відносин несуть господарсько-правову відповідальність за правопорушення у сфері господарювання шляхом застосування до правопорушників господарських санкцій на підставах і в порядку, передбачених цим Кодексом, іншими законами та договором. Тобто на законодавчому рівні господарська відповідальність як вид юридичної відповідальності закріплена у базовому нормативному документі, що регулює господарські правовідносини.

Е. Демський стверджує, що ні загальні риси, ні ознаки, ні розгляд справ про порушення у сфері господарювання та притягнення до відповідальності в адміністративному порядку ще не означає, що адміністративно-господарські санкції належать до адміністративної відповідальності юридичних осіб. А використання законодавцем вже напрацьованих механізмів та юридичних режимів, апробованих практикою при застосуванні адміністративно-господарських санкцій, є правомірним, доцільним і економічно виправданим [10].

Як слушно зауважує О. П. Віхров, наявності думок про «негосподарський» характер адміністративно-господарських санкцій певною мірою сприяє не досить вдала редакція ч. 2 і ч. 3 ст. 217 ГК України, яка надає окремим авторам

підстави стверджувати, що вказані санкції створюють окрему групу санкцій і не входять до числа господарських [4, с. 343].

Водночас, все ж ГК України, безпосередньо містить пряму вказівку щодо виокремлення видів саме господарських санкцій, до яких відносить і адміністративно-господарські, хоч і визначає їх у різних частинах однієї статті.

Ще одним проблемним та дискусійним питанням є строки застосування адміністративно-господарської відповідальності. Так, відповідно до ч. 1 ст. 250 ГК України адміністративно-господарські санкції застосовуються до суб'єктів господарювання протягом шести місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше ніж через один рік з дня порушення цим суб'єктом встановлених законодавством правил здійснення господарської діяльності, окрім випадків, передбачених законом. Переважна більшість нормативно-правових актів, що передбачають відповідальність у сфері господарювання, не встановлює строків застосування відповідних санкцій, що й призводить до маніпулювання та різноманітного тлумачення вже існуючих норм.

Крім цього, вказаною статтею передбачено, що дія цієї статті не поширюється на штрафні санкції, розмір і порядок стягнення яких визначені Податковим кодексом України, законами України «Про валюту і валютні операції», «Про банки і банківську діяльність» та іншими законами, контроль за дотриманням яких покладено на органи доходів і зборів.

Аналізуючи судову практику щодо даного питання, звернемося до рішення Верховного Суду від 09 листопада 2018 року. Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду в рамках справи № 823/2010/16, адміністративне провадження № К/9901/42360/18 (ЄДРСРУ № 77748990) досліджував питання застосування процесуальних строків щодо притягнення до відповідальності платника податків, а саме статті 250 ГК України в частині адміністративно-господарських санкцій в контексті прийнятого податкового повідомлення-рішення.

Так, оцінюючи законність вказаного податкового повідомлення-рішення, суд апеляційної інстанції прийшов до висновку, що воно прийнято поза межами строків, визначених статтею 250 ГК України, однак касаційний суд вважав висновки суду апеляційної інстанції про незаконність зазначеної постанови передчасними, та такими, що зроблені без повного з'ясування обставин, що мають значення для вирішення справи, а оцінка наявних у матеріалах справи доказів здійснена без дотримання положень статті

90 Кодексу адміністративного судочинства України.

З набранням 01.01.2011 р. чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України» від 02.12.2010 р. № 2756-VI зі сфери дії статті 250 ГК України виключено штрафні санкції, розмір і порядок стягнення яких визначені Податковим кодексом України та іншими законами, контроль за дотриманням яких покладено на органи державної податкової служби та митні органи. Порядок застосування цих санкцій з 01.01.2011 р. врегульовано статтями 113, 114 Податкового кодексу України. Зокрема, пунктом 113.3 статті 113 ПК України передбачено, що штрафні (фінансові) санкції (штрафи) за порушення норм законів з питань оподаткування або іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, застосовуються у порядку та у розмірах, встановлених цим Кодексом та іншими законами України. Застосування за порушення норм законів з питань оподаткування або іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, штрафних (фінансових) санкцій (штрафів), не передбачених цим Кодексом та іншими законами України, не дозволяється.

У свою чергу, відповідно до пункту 114.1 статті 114 ПК України граничні строки застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) до платників податків відповідають строкам давності для нарахування податкових зобов'язань, визначених статтею 102 цього Кодексу, пунктом 102.1 якої передбачено, що контролюючий орган, крім випадків, визначених пунктом 102.2 цієї статті, має право самостійно визначити суму грошових зобов'язань платника податків у випадках, визначених цим Кодексом, не пізніше закінчення 1095 дня, що настає за останнім днем граничного строку подання податкової декларації та/або граничного строку сплати грошових зобов'язань, нарахованих контролюючим органом, а якщо така податкова декларація була надана пізніше, - за днем їх фактичного подання. Вказана позиція відповідає висновкам Верховного Суду, які були викладені під час розгляду ним аналогічних спорів, зокрема постановою від 06.02.2018 р. у справі №809/951/17 (К/9901/3204/17) та від 27.03.2018 р. у справі №815/2663/16 (К/9901/1673/17) [11].

Проблемним видається також питання визначення дня порушення для застосування таких санкцій. Адже днем порушення можна вважати будь-який день, протягом якого існують ознаки правопорушення. За таких умов у особи, уповноваженої застосовувати санкції, завжди буде

шість місяців для застосування санкцій, оскільки день виявлення збігається з днем порушення [9].

На думку В.С. Щербини строки застосування адміністративно-господарських санкцій: по-перше, не відносяться до позовної давності, по-друге, істотно від неї відрізняються [5, с. 99].

Ми погоджуємося з думкою З.Ф. Татькової, яка зауважує, що визначення в ГК України строків застосування адміністративно-господарських санкцій потребує відповідного уточнення, зокрема стосовно санкцій різної спрямованості, а саме організаційного та майнового характеру. На особливість змісту цих санкцій та проблеми їх застосування, у тому числі щодо строків їх застосування вказували й інші автори.

Виходячи із спрямованості та характеру адміністративно-господарських санкцій, строки їх застосування доцільно передбачити для кожного запропонованого раніше виду таких санкцій. В основі такого поділу мають бути негативні наслідки, які можливі у випадках порушення правил здійснення господарської діяльності. Одна справа, коли мова йде про застосування адміністративно-господарських санкцій майнового характеру, наприклад, про накладання адміністративно-господарського штрафу за порушення податкового законодавства, і зовсім інша справа, коли застосовуються санкції організаційного характеру, наприклад, анулювання ліцензії за порушення суб'єктом господарювання ліцензійних умов. Незважаючи на те, що і в першому, і в другому випадках мають місце негативні наслідки, внаслідок застосування адміністративно-господарських санкцій, строки їх застосування доцільно встановити різні, в тому числі й з урахуванням усунення наслідків скоєних правопорушень, незалежно від того, що, в одному випадку вони спрямовані на захист інтересів держави (наприклад, застосування антидемпінгових заходів, індивідуальний режим ліцензування експортно-імпорتنих операцій тощо), а в іншому – на захист інтересів споживачів (наприклад, анулювання ліцензії, введення тимчасової адміністрації тощо).

З урахуванням наведеного доцільно для адміністративно-господарських санкцій організаційного характеру залишити строки застосування таких санкцій, встановлені ч. 1 ст. 250 ГК України, а для адміністративно-господарських санкцій майнового характеру передбачити у ч. 2 цієї статті збільшений вдвічі строк їх застосування, тобто протягом року з дня виявлення порушення, але не пізніше як через два роки з дня порушення цим суб'єктом встановлених законодавчими актами правил здійснення господарської

діяльності, крім випадків, передбачених законом [6, с. 1003].

Отже, з метою узагальнення проблемних аспектів застосування адміністративно-господарських санкцій зазначимо, що на сьогодні, проблемними питаннями у досліджуваній сфері є наступні:

невизначеність місця адміністративно-господарських санкцій в системі юридичної відповідальності;

відсутність єдиного підходу до з'ясування галузевої приналежності санкцій;

неоднозначне тлумачення строків застосування адміністративно-господарських санкцій;

відсутність чіткого нормативного регулювання строків застосування адміністративно-господарських санкцій.

Висновки. На нашу думку, адміністративно-господарські санкції доцільно віднести все ж до видів господарських санкцій. На підтвердження даної тези, зазначимо наступні аргументи: правова дефініція, види та порядок застосування ряду таких санкцій передбачено у спеціальному нормативно-правовому акті, що регулює саме господарські правовідносини – ГК України; у статті 217 даного документа, хоч і в різних частинах однієї статті та з розмежуванням за суб'єктом, проте, вказано, що до господарських санкцій належать і адміністративно-господарські поряд із такими санкціями як відшкодування збитків, штрафні санкції, оперативно-господарські санкції.

Ми поділяємо думки науковців, які вважають, що адміністративно-господарські санкції за галузевим спрямуванням є господарськими і вважаємо, що з метою удосконалення норми ГК України щодо видів санкцій, доцільно до ч. 2 статті 217 ГК України додати адміністративно-господарські санкції, не розмежовуючи господарські санкції в цілому.

Що стосується строків застосування адміністративно-господарських санкцій, то слід вказати на те, що їх визначення потребує уточнення стосовно санкцій різної спрямованості, а саме організаційного та майнового характеру. При цьому, переважна більшість нормативно-правових актів, що передбачають відповідальність у сфері господарювання, не встановлює строків застосування відповідних санкцій, що й призводить до маніпулювання та різноманітного тлумачення вже існуючих норм. Тому доцільно чітко встановити строки застосування санкцій у ГК України.

Крім цього, у процесі правозастосування важливо звертати увагу на положення ГК України про нерозповсюдження норми щодо строків

застосування санкцій на штрафні санкції, розмір і порядок стягнення яких визначені Податковим кодексом України, Законами України «Про валюту і валютні операції», «Про банки і банківську діяльність» та іншими законами, контроль за дотриманням яких покладено на органи доходів і зборів. З аналізу судової практики стає зрозумілим, що суди не завжди беруть це положення до уваги, що призводить до юридичних помилок.

Література:

1. Дмитрук І. М. Правове регулювання господарських санкцій згідно законодавства України. Молодий вчений. 2017. № 11. С. 872-875. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_11_213
2. Кантор Н. Ю. Адміністративно-господарські санкції як гарантії реалізації та захисту економічних інтересів держави. Науковий вісник Ужгородського Національного університету: серія: Право. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2015. Вип. 34. С. 87-90
3. Господарський кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144
4. Віхров О. П. Організаційно-господарські правовідносини: моногр. К.: Слово, 2008. С. 341–345
5. Щербина В. С. Адміністративно-господарські санкції майнового характеру: проблеми застосування. Вісник Академії правових наук України. 2006. № 2 (45). С. 97-106.
6. Татькова З. Ф. Відповідальність у формі застосування адміністративно-господарських санкцій. Форум права. 2011. № 1. С. 998-1007. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2011_1_161
7. Добрянська Н. В. Правова природа адміністративно-господарських санкцій. Юридична наука. 2011. № 3. С. 104-110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2011_3_13
8. Войтенко І. С. Співвідношення адміністративних та адміністративно-господарських санкцій. Держава і право. 2010. № 47. С. 290-295
9. Ігнатенко С. Ю. Щодо питання адміністративно-господарських санкцій. URL: <http://intkonf.org/ignatenko-syu-schodo-pitannya-administrativno-gospodarskih-sanktsiy/>
10. Демський Е. Співвідношення адміністративної і господарської відповідальності. Е. Демський. Юридична Україна. 2005. № 9. С. 24-29
11. Рішення у справі № К/9901/42360/18 (ЄДРСРУ № 77748990: Верховний Суд України 09 листопада 2018 року